

İSTANBUL SANAYİ ODASI (İSO)
JAPONYA ÜLKE GÜNÜ & TİCARET VE YATIRIM FIRSATLARI SEMİNERİ
Başkonsolos Açılış Konuşması
(2021.05.27 Perşembe 13:30~15:15 Online)

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Mustafa Tacir,
Değerli İstanbul Sanayi Odası Üyeleri,

Adım NISHIMAKI Hisao, Japonya İstanbul Başkonsolosuyum. İstanbul Sanayi Odası tarafından düzenlenen Japonya Ülke Günü etkinliği vesilesiyle bugün sizlerle bir araya gelmiş olmaktan büyük mutluluk duymaktayım. Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin sanayi alanında gelişmesine büyük katkıda bulunan bu önemli etkinliğe davet edildiğim için teşekkürlerimi sunmak isterim.

İstanbul Sanayi Odasının 20 binden fazla üyesiyle, sanayi alanında Türkiye'deki en büyük ve en kapsamlı kurum olduğunu biliyoruz.

Geçen sene Mart ayından itibaren Türkiye'de Covid-19 salgını yüzünden her şey değişti. Pandemi genel olarak sağlık başta olmak üzere ekonomi ve ticaret alanlarını oldukça etkiledi.

Salgına karşı dayanışma ruhuyla, Japonya Hükümeti yeni koronavirüs salgınına karşı aktif bir rol alarak diğer ülkelere destek sunmuştur.

Bu desteğin en önemlilerinden birisi, geçtiğimiz sene Covid-19 tedavisi için 45 ülkeye Avigan, diğer adıyla Favipiravir olarak bilinen ve Japon firması tarafından imal edilen antiviral ilacı Japonya Hükümeti olarak hibe etmiş olmamızdır. Tabii ki bu ilacı ilk gönderdiğimiz ülkeler arasında Türkiye de yer almaktadır.

Bunun ardından, Japonya olarak yeni koronavirüs krizine karşı, özel bir Japon Yeni kredisi sağlayarak, sağlık ve diğer acil alanlarda kullanılması için 15'ten fazla ülkeye destekte bulunduk.

Bu sene Nisan ayında da KOSGEB ile Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) 300 milyon dolarlık kredi anlaşması imzalamıştır. Bu yardımdan, Türkiye'de pandemiden etkilenen imalatçı mikro ve küçük işletmeler ile start-uplar faydalanacaktır.

Ülkelerimiz Japonya ve Türkiye devletleri arasındaki ekonomik ilişkiler hakkında sizlere kısaca şunu aktarmak isterim: Bunlar bugüne kadar 1) Japon Hükümetine bağlı Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA)'nın sunduğu teknik yardım, 2) Japon Yeni kredileri ve 3) Japon Hükümetinin ekonomik yardım planları şeklinde olmuştur.

Geçmişten günümüze, Türkiye'nin büyük altyapı ve ulaşım projelerinde de Japon firmaları ön plana çıkmıştır. Fatih Sultan Mehmet Köprüsü, Marmaray ve Osmangazi Köprüsü yapımı ile 1999 Marmara Depreminin ardından zarar gören 1. ve 2. Boğaz köprülerinin tamiratında Japon firmalar yer almıştır. Geçtiğimiz sene ise, Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan ve o zamanki Japonya Başbakanı Sayın Abe'nin katılımıyla açılan Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Türk-Japon ortaklığı ve iş birliğinin en önemli sembollerinden birisi haline gelmiştir.

Salgının ortaya çıktığı geçen sene Mart ayından bu yana Türkiye ve İstanbul'daki Covid-19 durumunu yakından takip etmekteyiz. Türk Hükümeti salgına karşı aldığı önlemler ve yaptığı çalışmalarla oldukça başarılı olmuştur. Türkiye salgında vaka sayısında dünyada 5'inci sırada olmakla birlikte, 1 milyon nüfusta vefat oranı oldukça düşük ve toplam vakaya kıyasla vefat oranı ise %1 civarındadır.

Salgının, diğer tüm ekonomiler gibi, Türk ekonomisi için sarsıcı tarafları olmuşsa da, ekonomik verilerinin pozitif olduğunu görüyoruz.

Geçen sene G20'ye üye ülkeler arasında sadece iki ülkenin gayrisafi milli hasılası (GDP'si) pozitif büyümüştür. Bunlardan birisi %1,8'lik büyüme ile Türkiye'dir.

Japonya ile Türkiye arasında sanayi alanındaki ilişkiler yıllar içinde oldukça kuvvetlenmiştir. 20 sene önce Türkiye'de 68 tane Japon firması vardı. Şimdilerde ise bu sayı 200'ü geçmiş durumda. Bu da, Türkiye'nin yatırım ortamına güvenerek Türkiye'ye giriş yapan firma sayısının arttığını gösteriyor. Bunda dört sebep ön plana çıkıyor: 1) kaliteli işgücü, 2) sanayicilerin artan potansiyeli, 3) Türkiye'nin bölgesel ve jeopolitik önemi, 4) Japon firmalarıyla artarak gelişen iş birliği.

İşte bu yüzden, salgına rağmen geçen sene Japon Uluslararası İşbirliği Bankası (JBIC) ve Japon haber ajansı Jiji Press gibi Japon kurumları Türkiye'de ofis açmıştır. Japon şirketleri Oji kağıt firması, Ebara firması, Nippon Koei firması, Taiho ilaç firması, Roto ilaç firması gibi bazı büyük firmalarımız da geçen sene Türkiye'ye önemli yatırımlar yapan Japon firmalarıdır. Daha fazla Japon kurumu ve şirketinin Türkiye'ye gelmesinin devam edeceğini öngörebiliriz. Zira, TÜİK'e göre de, Japonya'dan Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırımı (FDI) 2018'de 88 milyon dolar iken bu rakam bir yıl sonra 305 milyon dolara çıkmıştır.

Türkiye ve Japonya arasındaki ithalat ve ihracat verilerine de kısaca değinmek istiyorum: TÜİK'in 2019 rakamlarına göre, Japonya'dan ithalat 3.52 milyar dolar, Japonya'ya ihracat ise 490 milyon dolar olmuştur. Sadece bu iki veriye bakarak iki ülke arası dış ticaret dengesinin olmadığı söylenebilir.

Ama ticaret açısından asıl vurgulanması gereken noktalar ise şöyle: Birincisi, faaliyetleri için Türkiye'yi merkez seçen %100 Japon sermayeli veya diğer Japon ortaklı şirketler Türkiye'ye teknoloji transferi yapıyorlar. İkincisi, Türklere iş verip, iş başında ve iş sırasında eğitim sunarak onları

daha donanımlı hale getiriyorlar. Üçüncüsü, Japonya'dan getirdikleri kaliteli, ileri teknoloji ve dayanıklı tüketime yönelik ara ürünler Türkiye'de montaj edilmektedir. Katma değeri artan bu ürünler Türkiye'den yurt dışına ihraç edilmekte ve bu da Türkiye ekonomisine büyük kâr sağlamaktadır. Örneğin, İSO tarafından her yıl hazırlanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2019 Listesi"ne göre, Türkiye'ye en çok getiri sağlayan 3'üncü şirket Toyota'dır. Ve yalnız Toyota ihracatı ile Türkiye'ye 4 milyar dolar katkıda bulunmaktadır. Ve Türkiye'de faaliyet gösteren başlıca Japon firmaların ihracat hacmi de 2019'da 5.43 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Özetle, bu da dış ticaret dengesinin aslında Türkiye'nin lehine olduğunu ve Türkiye'de faaliyet gösteren Japon firmalarının Türk ihracat rakamlarına önemli katkı sunduğunu göstermektedir.

Sadece ihracat değil üçüncü ülkelerde Türk ve Japon şirketleri arasında kuvvetlenerek artan iş birlikleri ortaya çıkmaktadır. Orta Asya, Afrika ve Orta Doğu ülkelerinde Türk ve Japon şirketlerinin birlikte projeler gerçekleştirdiklerini biliyoruz. Türkmenistan, Özbekistan, Irak bu coğrafyada şirketlerimiz arasındaki iş birliği alanında hemen sıralayabileceğim bazı ülkelerdendir. Ülkelerimiz arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmanın da hızla imzalanmasını bekliyoruz. Bu da ticari ilişkilerimizi daha da artıracaktır.

Japon Hükümeti 2019 yılında 19 trilyon Japon yeni (~175 milyar dolar) doğrudan yabancı yatırım (FDI) almıştır. Bunu 2022 itibarıyla 35 trilyon Japon yenine (~322 milyar dolar) çıkarma hedefimiz vardır. Onun için diğer ülkelere Japonya'ya yatırımın kolaylaştırılması için bazı düzenlemelerde bulunduk. Bu konuda JETRO Türkiye Kıdemli Direktörü Sayın Sano sizlere daha detaylı bilgi sunacaktır.

Son olarak, İstanbul Sanayi Odasına Japonya Ülke Günü etkinliğini düzenlemesi dolayısıyla şükranlarımı sunar, siz değerli İSO üyelerine de bu etkinliğe katılımınız için çok teşekkür ederim. ありがとうございます。

< son >